

Kmen: Členovci

Vlastnosti členovců

Tvar těla: tělo je **článkované** a je rozlišené na **hlavu**, **hrud'** a **zadeček**. Hlava a hrud' někdy splývají dohromady a tvoří společnou **hlavohrud'**. Z těla vždy vyrůstají **článkované končetiny**.

Povrch těla: tenká pokožka a nad ní je silný **krunýř** z **chitinu**. Pevný krunýř neumožňuje plynulé zvětšování těla. Proto členovci v době růstu opakovaně **svlékají** starý krunýř a nahrazují ho novým.

Dýchání: **plicemi** (plicními vaky), **žábry** nebo **vzdušnicemi** (tenké rozvětvené trubičky, které vedou vzduch do všech částí těla).

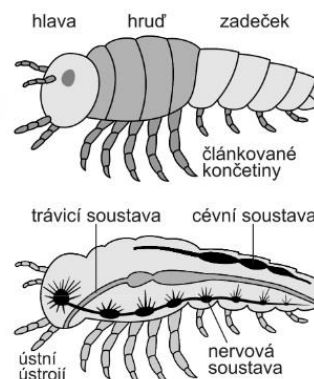
Trávení: trávicí trubice, kolem ústního otvoru jsou výběžky (původně to byly končetiny), které tvoří **ústní ústrojí**.

Cévní soustava: **otevřená** – trubicovité srdce je na hřbetní straně těla, pumpuje tekutinu k hlavě

Nervová soustava: **uzlinová** (nervové uzliny na spodní straně těla)

Rozmnožování je vždy **pohlavní**, mají **rozlišená pohlaví**.

Hlavními skupinami členovců jsou **pavoukovci**, **korýši** a **hmyz**.

Třída: Pavoukovci

Tělo je rozlišené na **hlavohrud'** a **zadeček**.

Na hlavohrudí je jeden pár **klepítek**, jeden pár **makadel** (ochutnávají potravu) a **čtyři páry nohou**.

Jsou **draví** (s výjimkou některých roztočů).

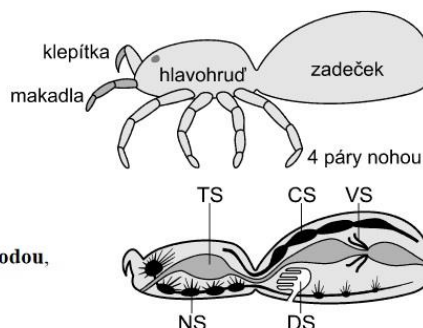
TS – trávicí soustava

CS – cévní soustava

DS – dýchací soustava (plice na spodní straně těla)

VS – vylučovací soustava (**ústí do střeva**, kde se voda vstřebává zpět do těla – **šetří vodou**, umožňuje život i na velmi suchých místech)

NS – nervová soustava

Řád: Pavouci

Do klepítek ústí **jedové žlázy** (zabíjení kořisti, obrana proti nepřítelům).

Na konci zadečku ústí **snovací žlázy**, které vytvářejí vlákno (pavučinu). Pomocí pavučin pavouci loví kořist a staví si z nich úkryty.

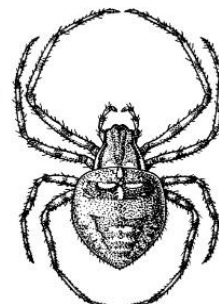
Pavouci mají zvláštní **mimotělní trávení**: Do kořisti pavouk vypustí své trávicí šťávy a počká, až se vnitřek těla kořisti rozloží. Pak tekutý obsah nasaje.

křížáci: staví si složité svislé pavučiny

pokoutníci: staví si vodorovné husté pavučiny (hojně v domácnostech)

slíďáci: neloví do pavučiny, po kořisti slídí a přepadávají ji

sklípkaní (nesprávně nazývaní "tarantule"): největší pavouci, žijí hlavně v tropech

Řád: Štíři

Zadní část zadečku je protažená a na jejím konci je **trn s jedovou žlázou**. Makdla se přeměnila na výrazná **klepeta**. Žijí v teplých oblastech.

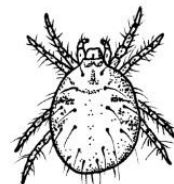
Řád: Roztoči

Většinou jsou velmi malí, někteří z nich cizopasí.

půdní roztoči: žijí se tlejícími zbytky v půdě, přispívají k tvorbě **humusu**

klišťe obecné: cizopasí na obratlovcích, na člověka přenáší zánět mozku (encefalitidu) a boreliózu

zákožka svrabová: cizopasí v kůži, způsobuje **svrab** (kůže svědí)

DÚ.: PS – str. 29. Odevzdat do pátku 19. 3. do 20:00!